

Memòria de les activitats de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA (filial de l'Institut d'Estudis Catalans) corresponent al curs 1991-1992, EL CURS DE DESPRÉS DEL CONGRÉS

Assemblea General Ordinària

El 27 de juny de 1991, se celebrà l'Assemblea General Ordinària de Socis corresponent al curs 1990-1991. En començar l'acte, el president de la Societat, senyor Lluís Casassas, féu un breu repàs de les activitats del curs que acabava, de les quals destacà la celebració del Primer Congrés Català de Geografia. Després el sr. Lluís Casassas explicà la impossibilitat de presentar-se a la reelecció com a president de la Societat, ja que els nous Estatuts de l'Institut d'Estudis Catalans impossibiliten que un membre del seu plenari, com és el seu cas, exerceixi la presidència de qualsevol de les seves societats filials. A continuació, el sr. Lluís Casassas glossà la figura del geògraf francès Paul Claval, el qual fou ratificat, a proposta de la Junta de Govern, com a membre d'honor de la Societat Catalana de Geografia. Finalment, el sr. Lluís Casassas, féu una referència entranyable a tots els presidents de les Juntes de Govern de què havia format part, demanà als assistents que perseveressin en la seva participació com a geògrafs en tots els àmbits de la vida social del país i donà les gràcies a la Junta de Govern i a tots els socis per la seva col·laboració durant tota la seva etapa presidencial.

En el decurs de l'acte, el secretari, senyor Enric Bertran, llegí l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària i la Memòria d'Activitats del curs 1990-1991; a continuació, el tresorer, senyor Vicenç Biete, informà de l'estat de comptes de l'any 1990 i del pressupost per al 1991. Tots els documents esmentats foren aprovats per l'Assemblea.

Abans de procedir a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern, el sr. Lluís Casassas demanà la confiança de l'Assemblea a la candidatura presentada, tot destacant la feina

feta per cadascun dels candidats en les anteriors Juntes de Govern; l'elecció es féu a favor del senyor Vicenç Biete i Farré, president, del senyor Joaquim Cabeza i Valls, vocal primer, i de la senyora Rosa Ascon i Borràs, vocal segona. Amb posterioritat a l'Assemblea, la Junta de Govern, nomenà el senyor Lluís Casassas vocal quart adjunt a la presidència i la senyora Montserrat Cuxart tesorera, tots dos amb caràcter interí. Així doncs, la Junta de Govern quedà constituïda de la següent manera:

President: Vicenç Biete i Farré
Vice-presidenta: Maria Dolors Garcia i Ramon
Tresorera: Montserrat Cuxart i Tremps
Secretari: Enric Bertran i González
Vocal primer: Joaquim Cabeza i Valls
Vocal segona: Rosa Ascon i Borràs
Vocal tercera: Roser Majoral i Moliné
Vocal quart: Lluís Casassas i Simó
Vocal cinquè: Joan Tort i Donada
Vocal sisè: Enric Mendizàbal i Riera

Finalment, l'Assemblea ratificà la gestió de la Junta de Govern durant el curs 1990-1991 i demanà que constés en acta el seu profund reconeixement envers la tasca desenvolupada pel sr. Lluís Casassas com a president de la Societat Catalana de Geografia.

Assemblea Extraordinària de Socis

El 3 de febrer de 1992, se celebrà una Assemblea Extraordinària de Socis per actualitzar els Estatuts i el Reglament Intern de la Societat Catalana de Geografia, davant de la necessitat d'adaptar els que fins aleshores eren vigents als nous Estatuts de l'Institut d'Estudis Catalans. L'adaptació de tots dos documents, que havia estat prèviament tramesa als socis, fou aprovada unànimement per l'Assemblea. En aquesta Assemblea s'acordà, a més, augmentar la quota social anual.

Activitats científiques

1. Conferències i sortides d'estudi

El curs 1991-1992, titulat *El Curs de després del Congrés*, començà oficialment el dia 30 de novembre de 1991, data en què s'efectuà una **sortida d'estudi a Granollers**. Al matí, els professors **Antonio Gómez** i **Lluís Casassas** parlaren, respectivament, dels aspectes físics i socio-econòmics de les terres del Vallès Oriental. Al Circuit de Catalunya, el sr. **Ramon M. Torra** explicà la repercussió territorial d'aquest equipament esportiu. Al migdia, a l'Ajuntament de Granollers, els assistents foren rebuts per l'Alcalde de Granollers, sr. **Josep Pujadas**. En el decurs d'aquest acte, fou presentat el número 30 de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, dedicat a honorar la memòria de Salvador Llobet. Havent dinat, els assistents efectuaren una visita a la ciutat de Granollers, amb explicacions del sr. **Martí Sunyol**. A mitja tarda, al Museu d'Història Natural, el sr. **Antoni Arrizabalaga** presentà un conjunt de maquetes de relleu de Catalunya. Seguidament, ja

al saló d'actes del museu, el president de la Societat, sr. **Vicenç Biete**, inaugurarà oficialment el curs acadèmic 1991-1992 i el sr. **Lluís Casassas** presentà un vídeo en què s'entrevistava el Dr. **Salvador Llobet** i que fou projectat tot seguit. La llarga durada de la sessió obligà a suspendre les lliçons dels srs. **Martí Sunyol**, La formació i l'evolució de Granollers, i **Josep Homs**, Granollers com a subcentre metropolità, que foren, posteriorment, publicades al número 31 de Treballs de la Societat Catalana de Geografia.

El dia 25 d'octubre de 1991, la professora **Paola Vinay**, de Prospetta: Cooperativa di ricerche statistiche e sociale d'Ancona, parlà de *Donne e flessibilità del lavoro: dalla economia formale alla reorganizzazione del tempo*. El 28 d'octubre de 1991, la professora Vinay pronuncià una altra conferència, aquesta a la Universitat Autònoma de Barcelona, en què s'ocupà de *La differenza di genere dell'attività scientifica universitaria*.

El dia 29 de gener de 1992, la sra. **Anna Alabart i Vila** i els srs. **Josep M. Aragay i Barbany** i **Juli Sabaté i Delgado** parlaren de *Marginació, victimització i delinqüència a l'àrea metropolitana de Barcelona*.

El dia 27 de febrer de 1992, el professor de la Universitat de Barcelona **Jordi Casassas** i **Ymbert** pronuncià una conferència titulada *Desenvolupament, territori i nacionalisme*.

El dia 9 de maig de 1992, s'efectuà una **sortida d'estudi a la Conca de Barberà**. A Sarral, el professor **Joan Fuguet** parlà de l'arquitectura dels cellers de la Conca, amb exemples del Celler Cooperatiu d'aquesta vila, i el sr. **Joan Torné**, secretari de la cooperativa de Sarral, explicà els aspectes sòcio-econòmics de l'agroindústria del vi i del xampany. Al Santuari del Tallat, el professor de la Universitat de Tarragona **Diego López Bonillo** s'ocupà de la configuració tectònica de la Conca de Barberà i del Bloc del Gaià, i explicà els trets climàtics i hidrològics de la contrada; seguidament, els professors de la Universitat de Tarragona **Salvador Anton** i **Jordi Blay** explicaren els aspectes sòcio-econòmics i territorials de la comarca. Després de dinar, els assistents efectuaren una visita urbana a la ciutat de Montblanc, guiada pel sr. **Joan Fuguet**, que dedicà especial interès a mostrar els principals aspectes de l'arquitectura religiosa i civil de la població. Finalment, al Museu Comarcal de Montblanc, després de visitar la sala dedicada a il·lustrar els oficis antics de la ruralia, el sr. **Joan Rebagliato** explicà l'etimologia del topònim Montblanc i, seguidament, els assistents efectuaren una sessió de treball, en la qual es debateren temes com la localització d'un abocador a la comarca i la necessitat d'un pla general de residus, la indefinició d'una comarca com la Conca de Barberà i les perspectives de futur des de punts de vista demogràfics, agrícoles, industrials i turístics.

El dia 22 de maig de 1992, el professor de la Universitat de Tolosa de Llenguadoc i Animador Interregional per al Midi Francès **Georges Bertrand** parlà d'*Urbanitzar la vida?*. El dia 21 de maig de 1992, el professor Bertrand dirigí, a la Universitat Autònoma de Barcelona, un seminari titulat *És urbana la urbanitat?*

El dia 12 de juny de 1992, se celebrà la sessió de cloenda del curs 1991-1992. La lliçó científica fou pronunciada per la senyora **Montserrat Galera i Monegal**, Cap de Secció de la Cartoteca de Catalunya de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, que tractà de *La cartografia de les ciutats catalanes: 1563-1800*.

Les estades a Barcelona de la professora Paola Vinay i del professor Georges Bertrand foren subvencionades per la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT) de la Generalitat de Catalunya. Fora de quan s'indica altrament, totes les conferències del curs 1991-1992 foren pronunciades a l'Institut d'Estudis Catalans.

2. Curssets monogràfics

El mes de novembre de 1991, el professor **Joan Mateu i Bellès**, de la Universitat de València, dirigí un curset-seminari sobre *El reconeixement de la natura*, que s'efectuà a l'Institut d'Estudis Catalans. El dia 28, el professor Mateu parlà sobre *L'exemple dels viatgers il·lustrats*; i el dia 29, s'ocupà d'*Un cas d'anàlisi: El botànic Antoni-Josep Cabanilles (1745-1804)*. El dia 28 de novembre, el professor Mateu pronuncià una conferència, a la Universitat Autònoma de Barcelona, que tractà d'El risc d'inundació a les àrees mediterrànies.

El mes de maig de 1992, els professors **Antonio Gómez Ortiz, Agustí Esteban i Amat i Ferran Salvador i Franch**, de la Universitat de Barcelona i del Servei de Gestió i Evolució del Paisatge, dirigiren un curset-seminari titulat *El paisatge de Sierra Nevada i la seva evolució en els darrers mil·lennis*, que tancava el cicle començat el curs 1990-1991 sobre *La coneixença geogràfica de la muntanya mediterrània*. El dia 6, el professor Gómez Ortiz tractà de *La configuració de l'espai d'alta muntanya*; el dia 7, el professor Esteban parlà de *Zonació biocronològica del Plistocè Superior i Holocè*; i, el dia 8, el professor Salvador parlà dels *Processos morfològics actuals*. Totes tres sessions s'efectuaren a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.

4. Publicacions

El setembre de 1991, aparegué el núm. 28-29 de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, corresponent als mesos de juny-setembre; i, el novembre i el desembre de 1991, aparegueren, respectivament, els núms. 30 i 31, el darrer dels quals tancava el volum VI, que aplega els números de 1991. El mes d'abril d'enguany ha aparegut el núm. 32, que amb data del mes de març enceta el tom VII. Els números 30, 31 i 32 de *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* són especialment dedicats a honorar la memòria del Dr. Salvador Llobet i Reverter. Aquests volums han estat editats amb el suport de la Diputació de Barcelona i amb l'ajut de l'Institut d'Estudis Catalans.

Les conferències, ponències i comunicacions del Primer Congrés Català de Geografia foren publicades el mes de desembre de 1991, gràcies a la col·laboració de la Diputació de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya.

Obituari

El 14 d'octubre de 1991, morí la sra. **Bígnia Kuoni de Zimmerman**, membre, des de feia força anys, de la Societat Catalana de Geografia. La sra. Kuoni havia nascut a Suïssa, on havia après a estimar els paisatges alpins i on havia desenvolupat una pregona sensibilitat pels paisatges nadius, sensibilitat que la portà a estimar els ambients mediterranis, a través de nombroses excursions pel país que deixaren entre els que la tractaren el mestrat-

ge del geògraf encuriosit per tot allò que s'amaga darrera de les aparences més trivials.

El 26 de febrer de 1992, morí el senyor **Enric Moreu-Rey**, soci honorari de la Societat Catalana de Geografia. El senyor Moreu-Rey —com a ell li agradava de signar— era un professor universitari difícil d'encasellar, donada la gran diversitat de temes a què abocà el seu saber científic: filologia, història, onomàstica, geografia... La seva vàlua com a científic i la seva fidelitat insubornable a la terra li valgueren el reconeixement com a membre honorari de la Societat Catalana de Geografia. Moreu-Rey fundà, a més, la Societat d'Onomàstica i fou l'ànima dels Col·loquis Generals d'Onomàstica.

El 23 de juny de 1992, morí el senyor **Lluís Casassas i Simó**, soci de la Societat Catalana de Geografia des de 1968, membre de la Junta de Govern des de 1969 fins a la mort i president entre 1985 i 1991. Actualment, el sr. Lluís Casassas ocupava el càrrec de vocal de la Junta de Govern de la Societat, amb caràcter d'adjunt a la presidència, ja que la seva condició de membre del Plenari de l'Institut d'Estudis Catalans —condició que suposa el màxim reconeixement de l'Institut envers la seva trajectòria acadèmica i de fidelitat al país— li impedia de continuar ostentant la màxima representació de la Societat. El sr. Lluís Casassas va ser, al llarg de la seva presència ininterrompuda a la Junta de Govern, l'ànima de la Societat. Gràcies a la seva capacitat organitzativa i dinamitzadora, la Societat Catalana de Geografia ha assolit un lloc de privilegi entre les institucions científiques del país. Al sr. Lluís Casassas, li devem iniciatives com la publicació de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, l'organització de les Jornades sobre *Regionalització i els Ens Intermedis* i, sobretot, la del *Primer Congrés Català de Geografia*; aquestes dues fites només constitueixen el màxim exponent de la gran munió d'activitats i iniciatives que Casassas promogué a la Societat: organització dels cursos anuals —conferències, sortides d'estudi i cursos monogràfics— i celebració de col·loquis amb diverses institucions i organismes científics, tant nacionals com estrangers. Tanmateix, per damunt de tot això, li devem la seva amistat; Casassas ha estat sempre l'amic, el company que mai no defallia, que sabia sempre donar el consell oportú, que sabia resoldre els problemes. La Societat Catalana de Geografia se sent orgullosa d'haver-lo comptat entre els seus membres i, tot i que sap que la seva personalitat és insubstituïble, assumeix el repte de continuar endavant, fidel al seu inesborrable mestratge de treballar per la geografia, per assegurar un pont de diàleg entre tots els professionals de la geografia i els afeccionats autodidactes, entre les universitats i les institucions acadèmiques d'arreu del país i de l'estranger.

Notes diverses

A finals del curs 1990-1991, el senyor **Joan Becat**, soci honorari de la Societat Catalana de Geografia, fou nomenat per l'Institut d'Estudis Catalans membre del seu plenari.

El mes de juny d'enguany, la Societat Catalana de Geografia s'ha adherit a les Bases per al Futur Nacional de Catalunya, elaborades amb motiu de la commemoració del Centenari de les Bases de Manresa.

El 30 de juny, els srs. **Oriol Riba i Arderiu** —membre de la Societat— i **Manuel Ribas Piera** —moltes vegades conferenciant a la Societat— van ser guardonats amb la Medalla al Mèrit Científic i Tecnològic Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya.

Moviment de socis

En acabar el curs 1990-1991, el nombre de socis de la Societat Catalana de Geografia era de 394; d'aleshores ençà, hi ha hagut 27 altes i 6 baixes. Així doncs, ara, en tancar l'exercici 1991-1992, el nombre d'associats és de 415, dels quals 11 són honoraris i 404 són numeraris (EB).